

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності

(найменування кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Семенова В.Г.

(*підпис*)

“ ” —

2020 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

(назва магістерської програми)

на тему: **«Управління прибутком підприємства (на прикладі
Кілійського суднобудівельно–судноремонтного заводу ПрАТ
«УДП»)»**

Виконавець:

студент центру заочної та вечірньої форм навчання

Гаврилюк О.І
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
д.е.н., професор
науковий ступінь, вчене звання)
Янковий О.Г.
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2020

АНОТАЦІЯ

Гаврилюк О.І., «Управління прибутком підприємства (на прикладі Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою

(шифр та назва спеціальності)

професійного спрямування **«Економіка та стратегія розвитку підприємства».** -
(назва магістерської програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти управління прибутком підприємства. Обґрунтовано, що прибуток відображає фінансовий результат діяльності підприємства, становить основу сталого розвитку і створює гарантії для подальшого існування. Виявлено основні методи управління прибутком підприємства, надано їх детальну характеристику.

Проаналізовано фінансові результати діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».

Запропоновано шляхи удосконалення управління прибутком підприємства.

Ключові слова: прибуток, управління прибутком, удосконалення, ефективність, суднобудівельно-судноремонтне підприємство.

ABSTRACT

Havryliuk O. I., “Benefits management of the enterprise (on the example of the Kiliya shipbuilding and shipyard plant PJSC “UDP”)”

Qualifying paper for a Master's degree in a specialty

076 “Entrepreneurship, trade and exchange activities” for the Master's program

(code and name of the specialty)

of the professional direction **“Economics and Enterprise Development Strategy”.** -

(Master's program denomination)

Odessa National Economic University. - Odessa, 2020.

The paper considers the theoretical aspects of enterprise benefits management. It is founded that benefit reflects the financial outcomes of the enterprise, forms the basis of sustainable development and creates guarantees for its further existence. The main methods of enterprise benefits management were found out; their detailed characteristics are provided.

The financial results of the operation of the Kiliya shipbuilding and shipyard plant PJSC “UDP” are analyzed.

The ways of improving the enterprise benefits management are proposed.

Key words: benefit, benefits management, improvements, efficiency, shipbuilding and shipyard company.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Економічна сутність, функції та значення прибутку в умовах ринкової економіки.....	6
1.2 Поняття, мета та завдання управління прибутком підприємства	12
1.3 Методи управління прибутком підприємства.....	18
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ КІЛІЙСЬКОГО СУДНОБУДІВЕЛЬНО-СУДНОРЕМОНТНОГО ЗАВОДУ ПрАТ «УКРАЇНСЬКЕ ДУНАЙСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО».....	28
2.1 Загальна характеристика фінансово-економічних показників діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».....	28
2.2 Комплексна оцінка фінансових результатів діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».....	48
2.3 Аналіз факторів прибутку Кілійського суднобудівельно- судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».....	54
Висновки до розділу 2.....	65
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ КІЛІЙСЬКОГО СУДНОБУДІВЕЛЬНО-СУДНОРЕМОНТНОГО ЗАВОДУ ПрАТ «УКРАЇНСЬКЕ ДУНАЙСЬКЕ ПАРОПЛАВСТВО».....	67
Висновки до розділу 3.....	86
ВИСНОВКИ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ.....	96

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність обраної теми дипломної роботи пов'язана з тим, що на сьогоднішній день прибуток розглядається як основний показник ефективності господарської діяльності підприємства.

Прибуток є одним з основних індикаторів фінансового добробуту підприємств. Він забезпечує можливість розраховуватися зі своїми зобов'язаннями, фінансувати і розширювати виробничу діяльність. Регулярний пошук і вдосконалення підходів та інструментів управління прибутком – одне з рішень, яке задовольняє цю потребу. Концепція управління прибутком орієнтована на оптимізацію роботи підприємства з метою ефективного виконання завдань і стратегічних планів.

Для досягнення поставлених цілей необхідно грамотно управляти показниками, що впливають на економічний результат підприємства малого і середнього бізнесу: планувати, контролювати, виконувати аналіз для виявлення "вузьких місць" і впроваджувати заходи щодо їх усунення. Функціонал системи управління прибутком спрямований на роботу з усіма факторами, що впливають на результативність діяльності організації. Він дозволяє оптимізувати бізнес процеси з метою отримання позитивних результатів діяльності, від яких залежить стан підприємства в цілому.

Управління прибутком підприємства направлено, перш за все, на систематичне спостереження за внутрішніми і зовнішніми змінами підприємства, що дозволяє своєчасно формувати комплекс заходів щодо запобігання і ліквідації негативної динаміки і кризових ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій останніх років. Питання управління прибутком досліджували такі вітчизняні та зарубіжні науковці: Бойчик І.М., Бланк І.О., Данилюк М.О., Олійник І.О., Поддєрьогін А.М., Ковалев В.В., Покропивний С.Ф., Гетьман О.О., Янковий О.Г., Кошельок Г.В., Бондар Н.М., Шаповал В.М., Мельников М.В., Брігхем Є.Ф., Богданов А.А., Кусий М.Ю.

Однак необхідно зазначити, що, незважаючи на значну кількість наукових праць та істотні досягнення в цій галузі, низка питань теоретико-методичного та практичного характеру з управління прибутку на підприємстві залишається остаточно нерозв'язаною.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних підходів до процесу управління прибутком Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».

Об'єктом дослідження є Кілійський суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо процесу управління прибутком Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП» з метою підвищення стабільності його діяльності.

Завдання дослідження:

- розглянути економічну сутність управління прибутком;
- здійснити фінансово-економічний аналіз діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП»;
- здійснено аналіз факторів прибутку Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП» ;
- розглянути напрями удосконалення управління прибутком діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП»;
- обґрунтувати доцільність пропозицій щодо вдосконалення діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП»;
- проаналізувати економічну ефективність заходів з удосконалення управління прибутковом діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».

Методи дослідження: метод системного аналізу, метод порівняння, статистично-економічний метод, абстрактно-логічний метод, вертикальний

(структурна показників) та горизонтальний (динаміка показників) методи, економіко-математичний метод; методи статистичного аналізу.

Інформаційною базою дослідження є матеріали органів державної статистики України; наукові статті, опубліковані в вітчизняних та зарубіжних виданнях; матеріали науково-практичних конференцій; дані фінансової звітності підприємства (№1 – Баланс, №2 – «Звіт про фінансові результати»).

Практична значущість отриманих результатів. Практична значущість дослідження полягає в обґрунтуванні та розробці рекомендацій стосовно управління прибутком Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП». Запропоновані заходи обґрунтовані економічними розрахунками й мають практичне значення для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Публікації та апробація результатів дослідження:

1. Гаврилюк О.І., Управління прибутком на підприємстві // Всеукраїнська міжвузівська наукова-практична конференція. – 2020. – С. 66-69.
2. Гаврилюк О.І. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах розвитку економіки / О. І. Гаврилюк , О. Г. Янковий // Студентський науковий збірник ФЕУП. Одеса, ОНЕУ. 2020. № 33(1). С.28-33.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань), додатків (2). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 98 сторінок комп’ютерного тексту, містить 40 таблиць та 12 рисунків.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі наведено результати удосконалення управління прибутком за рахунок проєктування механізму процесів реінжинірингу як елементу заходів щодо підвищення рівня ефективності діяльності Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП».

Отримані результати свідчать про досягнення поставленої мети та завдань дослідження, а також складають основу для наступних висновків:

1. Виявлено, що прибуток підприємства є основною ціллю підприємницької діяльності; базою для оцінювання ефективності діяльності; внутрішнім джерелом фінансових ресурсів, а також резервом захисту від можливості настання банкрутства.

2. Управління прибутком, має представляти собою процес вироблення і прийняття управлінських рішень по всіх основних аспектах його формування, розподілу і використання.

3. Об'єктом дослідження роботи є Кілійський суднобудівельно-судноремонтний завод ПрАТ «Українське Дунайське Пароплавство», який займається будівництвом та ремонтом суден. Необхідно зауважити, що на підприємстві функціонує лінійно-функціональна структура. Особливість лінійно-функціональної структури полягає в тому, що її створюють із спеціалізованих ланок (змін, бригад) при кожному лінійному керівникові. Ця модель дає керівникам змогу вивчати і приймати рішення стосовно проблем, які виникають, концентрувати увагу на поточній діяльності.

4. Аналізуючи фінансово-економічний стан Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу, можна зробити висновок, що 2018 рік був неефективним для підприємства (незважаючи на те, що темп приросту чистого доходу від реалізації склав 7,25%). Собівартість реалізованої продукції збільшилась, це негативне явище, це можна пов'язати зі значним зростанням обсягу збуту.

5. Проведено факторний аналіз прибутку від реалізованої продукції, оскільки він має найбільший вплив на загальний (чистий) прибуток підприємства. Серед адитивних факторів прибутку від реалізованої продукції, найбільший негативний вплив на результиуючий фактор оказали адміністративні витрати.

Було виявлено недоліки застосування п'ятифакторної моделі для випадку повністю автоматизованого виробництва. Розрахунки показали негативний вплив зменшення чисельності персоналу на прибуток від реалізованої продукції.

6. Витрати Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП» потребують оптимізації. В цілому, поточна політика підприємства може визначатись як не достатньо «вдала», а тому має бути налагоджена. Зокрема, в напрямі підвищення ефективності управління прибутком на Кілійському суднобудівельно-судноремонтному заводі ПрАТ «УДП» варто розробити певні заходи.

7. Представлений механізм процесу реінжинірингу показав свою ефективність на прикладі Кілійського суднобудівельно-судноремонтного заводу ПрАТ «УДП» і може мати практичне застосування для підвищення конкурентоспроможності на суднобудівельних підприємствах України.

8. Удосконалення управління прибутком за рахунок проектування механізму процесів реінжинірингу допоможе знизити собівартості будівництва і, як наслідок, збільшення прибутку в розрахунку на одне замовлення.

9. Удосконалення управління прибутком за рахунок розширення обов'язків працівників технологічного відділу та технічного директора, а саме надання їх права контролю сировини протягом всього етапу виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андріаш А.С., Могилова А.Ю. Особливості управління прибутком підприємства. 2014. № 6(09). С. 68-70.
2. Белотецкий И.А. Прибыль предприятия / Финансы. 2015. №3. С. 40-47.
3. Бердников А. А. Анализ прибыли и рентабельности организации: теоретический аспект. 2013. №2. С.111-113. [URL:](http://www.moluch.ru/archive/49/6286/) <http://www.moluch.ru/archive/49/6286/>
4. Беляев О. О. Економічна політика. Навчальний посібник. / 3-те видання. К.: КНЕУ. 2007. С. 38-40
5. Бланк I.A. Фінансовий менеджмент: навчальний курс К: Центр Ельга, 2000. 528 с.
6. Блажевич О.Г., Сафонова Н.С. Управление прибылью предприятия / О.Г. Блажевич, Н.С. Сафонова // Финансы и учетная политика. 2017.
7. Бланк И.А. Управление прибылью. / Ника-Центр, 2002. 749 с.
8. Бланк И. А. Управление формированием капитала / 2-е изд., стер. М.: Изд-во «Омега–Л», 2008. 512 с.
9. Гаврилюк О.І. Управління прибутком підприємства в сучасних умовах розвитку економіки / О. І. Гаврилюк , О. Г. Янковий // Студентський науковий збірник ФЕУП. Одеса, ОНЕУ. 2020. № 33(1). С.28-33.
10. Гаврилюк О.І. Управління прибутком на підприємстві // О.І. Гаврилюк, Г. В. Кошельок // «Проблемні аспекти функціонування фінансової системи в умовах дестабілізаційних процесів»: Збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (22 травня 2020 р.) Одеса: ОТЕІ КНТЕУ, 2017. С. 66-69
11. Гладка Л.І., Домашенко М.О., Ковальова М.В. Управління прибутком в сучасних умовах // Економіка і регіон : наук. вісник

Полтавського національного технічного університету ім. Ю. Кондратюка. 2012. №1(32). С. 195–198.

12. Головніна О. Г. Основи соціальної економіки. Підручник / 2-ге видання, перероблене та доповнене. К.: Центр учебової літератури. 2013. С. 153-157.

13. Думенков В. В. Формування і розподіл прибутку на підприємстві / В. В. Думенков // Економіка та управління: історії, реалії та перспективи. 2016. Вип. №1. С. 256-277

14. Жигалкевич Ж. М., Фісенко Е.С. Система управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємства // Економіка і суспільство. 2016. Вип. №4. С. 145-148.

15. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: Навч. посібник. 3-те вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2002. 190 с.

16. Кузютина М. Ю., Конопацкий В.М. Основные тенденции структурных преобразований в судостроительной отрасли, Судостроение, 2004, №3, 37-38 с.

17. Кусий М. Ю., Науменко А.Р. Управління прибутком суб'єкта господарювання // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. 2015. № 3 (32). С. 48–54.

18. Літвінов О.С. Проблеми визначення сутності економічної ефективності / О.С. Літвінов, А. Журенко // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. 2017. №6 (248). с. 67-81. URL:

[http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_6_\(248\)_2017.pdf](http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_6_(248)_2017.pdf) (дата звернення: 05.07.2020)

19. Мазарчук А. Ю., Більовська Г.С. Моделювання прибутку виробничого підприємства на прикладі державного підприємства «Новатор» // Вісник Хмельницького національного університету, 2014, №5, Т. 1. URL :

20. Малишко В. С., Літвінов О. С. Оцінка вартості інтелектуального капіталу промислових підприємств України. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 5, Т.2 (262). С. 109-115.Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: [Монографія] за заг. ред. А.З. Підгорного. Одеса: Атлант, 2012. 303 с.

21. Манів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства: навч. посіб. / К.:Знання, 2015. 580с.

22. Нагрецкіс А. Ю. Управління прибутком підприємства // Ефективна економіка. 2017. Вип. №2. С. 125-131.

23. Нехайчук Ю. С., Нехайчук Д.В. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник. Сімферополь: СОНAT, 2011. 152 с.

24. Орєхова А.І. Економічна сутність категорії прибуток // Науково-виробничий журнал «Інноваційна економіка». №7, 2013. с. 313- 316.

25. Поддєрьогін А. М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств : підруч. / К. : КНЕУ, 2006. 552 с.

26. Покропивний С. Ф.,Соболь С. М., Швиданенко Г. О. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посіб. Київ, 1998, 208 с.

27. Попович Д.В., Славчаник О.Р. Удосконалення системи управління прибутком як умова ефективного функціонування підприємств // Молодий вчений.2018. № 2(2). С. 746-749. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_2%282%2972 (дата звернення: 30.10.2020).

28. Посилаєва К. І. Підходи визначення прибутку для аналізу ефективності діяльності підприємства // Вісник ХНАУ. Серія: Економіка АПК і природокористування, 2008. № 7. С. 83–87.

29. Рєпіна І. М. Аналіз структури активів підприємств України за видами економічної діяльності [Електронний ресурс] URL :

http://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2012-40-pages34_39.pdf (дата звернення: 20.09.2020).

30. Романова Т. В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах // Ефективна економіка. 2015. № 4

31. Рубан Л. О. Особливості аналізу фінансового стану підприємств за сучасною формою балансу [Електронний ресурс] // Вісник НТУ «ХПІ», випуск № 26 (1135), 2015 р. URL: https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/ (дата звернення: 03.08.2020).

32. Сайт компанії The Anylogic Company www.anylogic.ru (дата звернення: 25.07.2020).

33. Семенова В. Г. Інноваційний розвиток підприємств в Україні: фінансовий аспект / В. Г. Семенова // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр. ХНАДУ. 2017. № 1 (6). С. 165-170.

34. Соколова Е. В., Віюшкова А.В. Проблеми управління прибутком на підприємстві [Текст] // Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». 2015. Вип.32. С.311-320.

35. Теоретико-методические аспекты учета и планирования прибыли в деятельности предприятия// Управленческий учет. 2006. № 3. URL:<http://www.upruchet.ru/articles/2006/3/4084.html> (дата звернення: 17.10.2020).

36. Трегубов О. С., Лісовий Д.І. Резерви підвищення ефективності управління формуванням доходів і прибутку підприємства // Економіка і організація управління, випуск №4(19)-4(20), 2014 року. URL: <http://jeou.donnu.edu.ua/article/viewFile/1124/1143> (дата звернення: 02.08.2020).

36. Тридід О. М., Тижненко О.Г., Тижненко Л.О. Економіко-математичні моделі оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання : монографія. 2009. К. : УБС НБУ. 213 с.

37. Тульчинська С. О., Бершадська І.І. Напрями удосконалення управління прибутком на підприємстві // Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. Дніпро : Дніпропетров. держ. аграрний ун-т: ТОВ «ДКС Центр», 2018. Вип. №5. С. 56-63.
38. Українське Дунайське пароплавство. Кілійський суднобудівельно-судноремонтний завод [Электронный ресурс]. URL: <http://oaoudp.com.ua/content/view/23/lang,ukrainian/> (дата звернення: 05.08.2020).
39. Фінансовий аналіз [Електронний ресурс]: все про фінансовий аналіз / південна аналітична компанія. URL: <http://1fin.ru> (дата звернення: 05.10.2020)
40. Фінансовий аналіз та висновки// Finalon financial analysis. URL:<https://www.finalon.com/slovnik-ekonomichnikh-pokaznikiv/338-pokaznik-rentabelnosti-vlasnogo-kapitalu> (дата звернення: 01.09.2020).
41. Хаммер М., Чампі Д. Реінжиніринг корпорації: МАНІФЕСТ революції в бізнесі / СПб., 2000. 332 с.
42. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю.С. Цал-Цалко. К. : Центр учебової літератури, 2008. 566 с.
43. Череп А. В., Кириченко Л.А. Проблеми визначення фінансового стану підприємств в умовах фінансової кризи // Збірник наукових праць «Актуальні проблеми економіки», випуск № 6, 2014. С. 233-236.
44. Чорна Л. О. Прибуток як інтегральний показник господарської діяльності підприємства // Ефективна економіка. 2013. № 1. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1997&p=2> – URL.
45. Шиян Д.В. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник К: ACK, 2005 С. 166-174.
46. Янковий В. О. Управління прибутком промислових підприємств: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04

«економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Одеса, 2011.

47. Янковий О. Г., Кошельок Г. В. Фактори формування прибутку підприємства // Вісник соціально-економічних досліджень. 2011. Вип.,3. С. 298-305. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2011_3_46

48. Янковий О.Г. Прогнозування грошових потоків підприємства на основі принципу балансу змінних // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2017. - Вип. 2 (49). – С. 309-315.

49. Янковий О.Г. Детерміновані моделі факторного економічного аналізу / Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: Монографія // За заг. ред. А.З. Підгорного. Одеса: Атлант, 2012. С. 125-143.

50. Янковий О.Г. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства на основі грошових потоків // Вісник соціально-економічних досліджень. ОНЕУ. 2017. № 2-3 (63-64). С. 70-78.